

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemnik ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
1/2 10 "
1/3 5 "

Posamične številke stanejo 10 v.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu, „Kazipot po Goriskem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadst. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

Oglasni in poslanice se računajo po Petit-vrstah če tiskano 1-krat 16 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za objavo in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglasje je plačati loco Gorica.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošljejo le upravnistvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 v. ali gl. 1.60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: J. Afrič, Gledalska ul.; V. Baumgartner, Koren 2; Mat. Belinger, Tržaška cesta 1; Marija Bregant, Ponte Nuovo 9; Hen. Jellersitz, Nunska ul. 3. I. Hovaški, na Goriškem; Peter Krebelj, Kapucinska ul. 1; Tereza Leban, tek. Jez. Verdi 11; Ana Pleško, Pokopal. ulica; Iv. Presel, Stolni trg 2; Jos. Primožič, Mirenska cesta; Iv. Sargdagna, Gosposka ul.; Jos. Schwarz, Solska ul.; Južni kolodvor; Državni kolodvor. — V Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Shod v Dobravljah.

(Z Vipavskega.)

V nedeljo dne 25. t. m. pop. je bil v Dobravljah shod, ki je bil še precej obiskan.

Otvoril je shod gosp. deželni poslanec J. Savnik iz Bilj. Govoril je o starostnem zavarovanju g. dr. Medvešček iz Gorice, o vinski krizi g. učitelja Mrmolja iz Dobravelj in Ivan Grmolja, urednik „Km. gl.“ iz Gorice. Oglasili pa so se še mnogi drugi k besedi. Sploh je bil shod važnega pomena.

Priznalo se je enoglasno potrebo starostnega zavarovanja in za onemoglost, ali načrt postavbe naj se tako prevredni, da bo res kmetu v korist in da ne bodo to le novi davki.

(Kakor je bilo soditi iz besedila na plakatih, ki so vabili na shod, je bilo pričakovati protesta proti „novemu davku“; priznalo pa se je na shodu potrebo starostnega zavarovanja, ali načrt se mora premeniti tako, da bi imel kmet res kaj laska od takega zavarovanja. Tako je tudi naše stališče, katero smo razložili v uvodnem članku v soboto, in v takem smislu je bila sprejeta resolucija glede starostnega zavarovanja.)

Jako temeljita je bila razprava tudi o vinski krizi in v soglasno sprejeti resoluciji so bile navedene veljavne točke v od pomoč slabi vinski kupčiji.

Važen je bil pač ta shod in resnega pomena, zato pa so sledili s pozornostjo vsi vdeleženci, bodisi da so bili iz bližnjih ali daljnih občin — celo iz Brd in Šempasa jih je bilo mnogo — vsi so se lepo vedli in zanimali za razpravljanje pri shodu; izjemo so delali le nekateri nahujskanci iz Kamenj, ki so že pred in med zborovanjem vpili in razgrajali kakor prave pijane barabe. Radi bi bili shod razbili. Pa seveda za to jih je bilo le premalo. Bilo jih je kakih 12—20. Izmed teh so se kakšni štiri odlikovali, zlasti znani rebrolomec in še par drugih, ki so kar pesti vzdigovali.

Odšli so vendar pred koncem shoda. Vdeleženci iz vseh občin so se čudili tej surovosti; nikdo si ni ž njimi maral mazati rok. Vidi se pa jasno tukaj, kam farska politika privede ljudstvo in kako je razdivja. Členski junak in abstinent je lahko vesel svoje zarobljene in pijane družali, katero pametni ljudje pomilujejo.

Poštena stranka priredi vselej le javne shode, kjer dobi vsak vstop in besedo. Klerikanci pa, ki se boje luči in resnice, prirejajo svoje shodiče po skritih luknjah in jamah, kamor dostojnemu in mislečemu človeku zabranijo vstop. Iz tega se vidi, kake namene imajo z ljudstvom, ki naj jim služi kakor molzna kravica.

Javen shod v Dobravljah se je vkljub Koščevi nevoščljivosti lepo obnesel.

DOPISI.

Iz Gorice. (Goriška čitalnica.) — (Dalje.) — V št. 29. piše „Gorica“, da je bil do novembra 1907. Čitalnični odbor v rokah naših (klerikalnih) somišljenikov in g. Č. zaupni mož tega klerikalnega odbora. V št. 30. pa piše zopet: „Naši somišljeniki so se naveličali tega liberalnega vrtnarja (Kdo je to?) in so mu prepustili roko. (Bilo je menda pred 4 leti.) Dalje opisuje zmešnjavo v klerikalni stranki pri obnem zboru leta 1904., na katerem so celo nekateri klerikanci volili Č. jevo liberalno gardo. Torej že štiri leta, istinito pa samo 3 leta pred novembrom 1907. so volili Čitalničarji Č. jevo liberalno gardo in so pustili na cedilu klerikalca g. M., akoravno so bili na tem obnem zboru prisotni prvaki klerikalne stranke, kakor: Dr. Gregorič, g. Križnič, g. Vodopivec i. t. d. Ogledal sem si listo Čitalničnih odbornikov društvenih let 1905., 1906. in 1907. ter sem se prepričal, da ste bili v tej dobi obe stranki skoraj enako močno zastopani in predsedništvo je bilo, ako se držim nazorov „Gorice“, celo v rokah liberalcev. — „Gorici“ sem enkrat zaupni mož klerikalne stranke, drugič pa zopet načelnik liberalne garde. Resnica je pač ta, da so me lahko smatrali klerikalci kakor tudi liberalci za svojega zaupnega moža, ker sem kot predsednik Čitalničnega odbora kakor tudi drugod vedno ne-

pristransko postopal, kar seveda ni bilo všeč Čitalničnemu odborniku g. M., o katerem istinito ne morem trditi, da je bil kot odbornik vedno nepristranski mož. Saj se še znabiti spominja one seje, v kateri sem naznanil drugo ponudbo „Centralne posojilnice“, ki je bila glede prostorov tako neugodna, da se je odbor soglasno proti isti izrekel. Ko pa potem objavljam pri isti seji, da nam ponuja tudi „Trgovsko-obrtna zadruga“ one prostore, na katere je svoječasnno „Čitalnica“ reflektirala, izreče se g. M. naenkrat za prvo ponudbo ter zahteva, da se na drugo ponudbo ne ozira, čemur so se pa drugi odborniki in sicer klerikalni in liberalni odločno uprli.

Zdaj hočem pojasniti, kako je do tega prišlo, da so zgineili konec leta 1907. klerikalci iz Čitalničnega odbora. Proti koncu društvenega leta 1906. pride necega lepega dne g. M. k meni na dom ter mi slika stanje „Čitalnice“ kot obupno. Čitalnica je bila istinito na robu propada. Njen predsednik, g. G., je bil premeščen kot sodnijski nadsvetnik v Trst, njen podpredsednik pa ni hotel nič slišati o „Čitalnici“ in vrhu vsega tega je še politična oblast iz varstvenih ozir prepovedala rabo dvorane. G. M. in g. dr. D. si nista vedela pomagati, toda tudi drugi gospodje odborniki, kakor se mi dozdeva, niso vedeli nobenega pametnega sveta. Sicer mi niso znana imena slednjih, ker niso zapisana v društvenih zapisnikih. To društveno leto se odlikuje namreč v tem, da nima nobenega zapisnika, niti onega obnega zbora dr. leta 1905., na katerem se je na moj predlog sklepalo, da se podaljša najemninska pogodba s hišnim gospodarjem g. M. za celih 5 let. Torej g. M. mi slika stanje „Čitalnice“ kot obupno ter me roti, naj sprejem zopet predsedništvo. Akoravno mi je bilo jako težko, ker sem bil z drugimi deli preobložen, se vendar udam, ker mi je g. M. obljubil, da sestavi tako listo odbornikov, da bodem imel s „Čitalnico“ le malo opravka. Na obnem zboru koncem leta 1906. so bili izvoljeni kot odborniki sledeči gospodje: Čebular, Delak, dr. Dermastia, Fran. Kaučič, Kopac, Mercina in kot namestniki gospodje: Beninger, Kregau in Medved. Društveno leto 1907. bode ostalo Čitalničarjem v dolgem spominu, in sicer jednim v sladkem, drugim pa v kislem. Delovanje odbora je bilo intenzivno in Čitalnični

veliki ples, vsled truda gospodov trgovcev, naravnost slujen, toda Čitalniški jesenski koncert je bil pa zopet skrajno klavern. Toda kmalu se je pokazalo, da se je g. M. o svojih klerikalnih odbornikih temeljito zmotil. Ko je g. M. zahteval, da se dajo vsem M. pevcem vabila za veliki ples, so se ti temu uprli, kar je bilo tudi popolnoma opravičeno, ker pevcu so bili večinoma neudje in med njimi tudi taki, če tudi sicer vsega spoštovanja vredni možje, ki niso spadali na Čitalniški veliki ples. Zarad tega je v odboru strašno pokalo, toda „Gorica“ ni tačas nič javkala. Tudi v drugem oziru se je g. M. opeknel s svojimi klerikalnimi kandidati, imenjem jih klerikalne, ker so iz „Čitalnice“ izstopili, ko se je ta v „Trgovski dom“ preselila. V tem društvenem letu je pristupilo namreč 28 novih udov, od katerih je 26 odličnih pristašev liberalne stranke. Vse te liberalne gospode so priglasili klerikalni odborniki in odbor jih je sprejel, ker ni mogel drugače postopati. Razume se, da je bilo g. M. strašno pri srcu in je tudi sprejemu nekaterih oponiral, toda to ni nič pomagalo, ker se tudi klerikalni gospodje niso dali po g. M. zapejati na krivo pot. Da bo pa „Gorica“ videla, kako sem šel jaz, kot predsednik, liberalcem na roko, dovoljujem si objaviti sledeče dejstvo. V seji dne 23. novembra 1907. priglasi neki klerikalni odbornik 4 nove ude, od katerih sta se pa samo 2 sprejela. Ko se tema dvema gospodoma po slugu Koršiču pristavi sprejemnici, sta se čudila nad takim odborovim postopanjem, saj baje nista nobenega odbornika poverila, da priznani njun pristop k „Čitalnici“. Opiraje se na društvena pravila, sem ovrzel odborov sklep. — Tako se je izvršil v društvenem letu 1907. po klerikalnih mihi oni preobrat, vsled katerega so dobili liberalci odločno pretežo v društvu, in vsled katerega je bilo tudi pri koncu z M. burkami.

Kar piše „Gorica“, da bi bila le samo mala agitacija zadostovala, da preprečijo klerikalci koncem leta 1907. nakane liberalcev glede odborove volitve, je naravnost, najmileje rečeno, naivno; saj še leta 1904. tega niso zamogli, ko je bila še klerikalna stranka v večini.

Da so na obnem zboru leta 1907. vsi liberalni društveniki za me glasovali, akorav-

žejo južnoinarconske hčere in soproge do poglavarja rodbine. In mir so kalili navadno le ljuti klici matere, ki si je upirala pesti v boke, napejajala grlo, da bi se jej kmalu raztrgalo, in kričala ime Nais na vse vetrove, kakor hitro jej je šla hči izpred oči. Nais jo je čula kilometer daleč in se je vrnila, vsa blede od pritajene jeze.

Nič ni bila srečna lepa Nais, kakor so jo imenovali v Estaqui. Šestnajst let jej je bilo, ko jo je Micoulin za najmanjšo stvar obrisal po obrazu, da jej je lila kri iz nosa, in še sedaj, dasi je bila že preko dvajsetega leta, je nosila po cele tedne na plečih modre znake očetove strogosti. In vendar ni bil zloben, le v rabi svoje najvišje oblasti je bil tako strog. Hotel je pokorščine, ki jo je tirjalo v njegovi krvi staro latinsko dostojanstvo rodbinskega poglavarja in njegova pravica nad življenjem in smrtjo podložnikov. Nekega dne se je Nais, ko je bila že vsa modra od udarcev, drznila dvigniti roko v obrambo: toliko da je ni ubil. Po takšnih kaznih je dekle kar trepetalo. Sedla je na tla, v temen kot, in tamkaj suhih oči požirala žalitev. Mračen srd jej tako po cele ure ni dal izpregovoriti, dočim je kovala maščevalne naklepe, ki jih ni mogla uresničiti. Njena

lastna kri, kri njenega očeta, se je upirala v nji, slepa razburjenost in potreba, da bi bila najmočnejša. Kadar je videla mater trepetajočo in vdano, kako se je krivila pred Micoulinom, jo je merila s pogledom, polnim zaničevanja. Pogostoma je dejala: »Da imam jaz takšnega moža, ga ubijem«.

Navzlic temu je imela še najrajša dneve, ko je bila tepena, zakaj silovitost jo je pretresala. Njeno življenje je bilo sicer tako tesno in zaprto, da je umirala od dolgočasje. Oče jej ni puščal v Estaque, temveč jo je z neprestanimi opravki zadrževal doma. Celu takrat, kadar ni imela nobenega dela, je hotel, da ostane pri njem, pred njegovimi očmi. Zato je nestrpnost čakala kimovca, kajti med bivanjem gospode na Blancardi je Micoulinovo nadzorstvo odnehalo, kar je bilo čisto naravno. Nais, ki je opravljala pota za gospo Rostandovo, se je oškodovala za celo leto.

Nekega jutra je prišlo očetu Micoulinu na um, da mu ta velika punica lahko zasluži trideset soldov na dan. Pustil jo je izpod svoje oblasti in jo poslal delat v neko opekarno. Dasi je bilo delo tam zelo težko, je bila Nais vsa vzradoščena. Odpravljala se je zarana in hodila na drugo stran Estaque, kjer je ostajala do ve-

čera in obračala sušečo se obleko sredi žgočega solnca. Njene roke so trpele pri tem suženjskem delu, a vsaj očeta ni več čutila za hrbtom in svobodno se je mogla zabavati s fanti. Pod vplivom tega toli trdega napora se je šele razvila in postala lepota. Solčna pripeka jej je zlatila polt in jej obdajala vrat s širokim rjavim pasom; črni lasje so jej poganjali krepkeje in bogateje, kakor da jo hočejo ščititi s svojimi letječimi prameni. Med neprestanim klanjarjem, in kolebanjem njenega opravila se je telo razvijalo do melike čilosti mlade amazonke. Kadar se je zavnala sredi zbitih tal, med rdečo opeko, je bila podobna starodavni junakinji ali pa kakšni mogočni terakoti, ki jej je plamenčena ploha, lijoča z nebes, nenadoma vdahnila življenje. Micoulin je prežal za njo s svojimi malimi očesci, ko je videl, kako se lepoti. Preveč se je smejala, in njemu se je zdelo nenaravno, da je videl deklico tako veselo. Obljubil si je, da zadavi prvega ljubimca, ki ga najde okrog njenih krii.

(Pride še.)

Nais Micoulin.

Novela.

Francoski spisal EMIL ZOLA.

(Dalje.)

Že štirideset let so bili Micoulinovi oskrbniki na Blancardi. Po provensalski navadi so obdelovali posestvo in delili letino z gospodarjem. Ker je bila ta letina le pičila, bi bili gladu pomrli, da niso poletli nekoliko ribarili. Med oranjem in sejanjem se je vrstilo metanje mrež. Družina je obstajala iz očeta Micoulina, trdega starca črnih in vpadlih lic, pred katerim se je tresla vsa hiša, matere Micoulinke, velike ženske, otopele od obdelovanja zemlje sredi solnčni pripek, sina, ki je služil tisti-krat na ladji l'Arrogante, in Nais, ki jo je oče pošiljal delat v tvornico za opeko, pri vseh opravilih, kakršnih nikdar ni manjkalo v hiši. Redko le je smeh ali pesem razjasnila oskrbnikovo bivališče, siromašno gnezdo, prizidano h „raščini“. Micoulin se je obdajal z molčanjem starega divjaka, zaglobljen v premišljevanje svojih izkušenj. Ženski sta čutili do njega tisto strahopolno spoštovanje, ki ga ka-

no so mi naravnost v obraz povedali, da dobro vedo, da nisem njih politični pristaš, tolačim si to tako, da je bilo gospodom dobro znano, da sem postopal vedno nepristransko tako kot predsednik „Čitalnice“, kakor tudi svoječasno kot predsednik nadzorstva „Trgovsko-obrtno zadruga“. Tudi se nisem ogibal različnih prireditve v „Trgovskem domu“, kakor še to vedno delajo nekateri klerikalni gospodje, in veselili sem se vsacega napredka, naj so si že ga pripisovali liberalci ali klerikalci. Omenjam še, da je bilo na občnem zboru leta 1907. tudi 12 klerikalcev, kateri so pa pred volitvijo dvorano zapustili, izvzemši obče spoštovanega šols. svetnika g. Š. in g. Mlekusa, katera sta tudi zame glasovala, za kar imam dokaze. (Konec pride.) J. Č.

Iz ajdovskega okraja.

Iz Dolnje Branice. — Dne 2. maja 1909. kakor je bilo že objavljeno, bode tukaj šolska veselica po sledečem vsporodu: 1. Pozdrav. 2. „Domu“, petje. 3. „Slovenska zemlja“, deklamacija. 4. „Družba sv. Cirila in Metoda“, igra. 5. „Pozdrav majniku“, deklamacija. 6. „Mlada modrijana“, prizor. 7. „Koline“, petje. 8. „Na grobu matere“, prizor. 9. „Vijolica“, prizor. 10. „Slovenska dekleta“, nastop. 11. „Mladi vojaki“, nastop. 12. „Kaznovani šaljevec“, igra. 13. „Pastir“, prizor. 14. „Otrok in rožica“, dvogovor. 15. „Slovenski fantje“, nastop. 16. „Pod košato lipico“, petje. — Začetek veselice točno ob 3 uri popoldne. Vstopnina 40 vin., sedež 30 vin.

Veselični prebitek je namenjen za ustanovitev prepotrebne šolske knjižnice, katero ta šola popolnoma pogoša. — Radodarni roki se ne stavi meje. — K obilni udeležbi uljudno vabi šolsko vodstvo.

Domače vesti.

Slovensko gledališče v Gorici. 7. večer (27. IV. 09) Gerolamo Rovetta: »Nepošteni« (I disonesti). — Zopet kos modernega življenja, poln tragike in groze. Ti ljudje so nam res blizu, zato čutimo ž njimi. Vidimo, da so iz naše srede, da jih je rodilo moderno življenje, ki večkrat pahne tega in onega v nesrečo. Vidimo na odru moza poštenjaka, a brez življenjskihkušenj, vidimo starega pohotneža, mlado ženo, ki se proda za luksuz in komodno življenje. Sredstva njena niso dovolj velika, zato rastejo dolgovi — resnice se ne upa povedati možu. Tip prave velikomestne ženske, katerih hodi nebroj po tem svetu, a se skrivajo za lepimi toaletami in pod finimi klobuki. Velike rane človeške družbe nam pokaže pisatelj v drami »I disonesti« in marsikdo poreče, da morda ni res. Le odpreti oči je treba in potem se lahko sodi —

Karlo Moretti in njegova žena živita na videz zelo zadovoljno. On misli, da ima najboljšo ženo tega sveta. V hišo zahaja tudi stari pohotnež Pepino, katerega razmerje do žene Elize se še le pozneje razjasni. Neki Fornaris je poneveril nekaj denarja pri banki, kjer slušbuje tudi Karl. Nesrečna žena tega moža pride prosit Elizo, naj bi ona govorila za njene soproga. V revščini in nesreči so. Karl se ne da pogovoriti, češ, kedor je pošten, je pošten, tatu ni mogoče zagovarjati. Stari Pepino je bil med tem napaden in ubit. Sploh se v celi drami ta zagonetna smrt nikjer ne motivira.

Govori se različno po mestu o tej smrti. Moretti ima nalogo urediti zapuščino starega hišnega znanca, kakor mu tudi poverijo akte Fornarisove zadeve. V Pepinovi papirjih je tudi nekov dnevnik z raznimi računi in opazkami. Iz tega skepa Moretti, da je bila tu vmes neka ženska. Med tem pride sluga znane Milanske firme že tretjič z opominom: dolgovi so že preveč narasli. Elize ni doma in Moretti dobi to stvar v roke. Začne preiskovati. Služkinja Tereza mu pripoveduje, kolikokrat je bil oni sluga že tu, oče ženin, Orlandi, tudi sumi pokojnega Pepina nepoštenosti. — Eliza pride domov, a noče povedati, kako so nastali dolgovi. On vlomi omarico in vidi tam račune. Gleda, primerja in glej! Številke se vjemajo z onimi v dnevniku starega Pepina. — Ti si torej bila! zavpije Moretti in jo hoče zadaviti. Divja, efektna scena sledi, dejanje je na vrhuncu. — Ona se na to izpove vsega, zakaj in kako je prišlo. Bala

se je govoriti, molčala je. — Sluga pride med tem zopet po denar. A on ga nima, razun 2000 lir, katere mu je dala gos. Fornaris, da jih založi na njenega moža. In sedaj postane tudi Moretti nepošten, zapuani denar porabi, da plača račune svoje žene in njenega ljubimca. Sedaj je v vodi, plavati je treba. Luksuz v hiši mora ostati, da bi nikdo nič ne slutil — za to pa začne Moretti sam ponarejevati. Pri porotni obravnavi proti Fornarisu je on za pričo. Tam govori zanj bolj vneto kot vsak zagovornik in vzhudi s tem sum svojih predstojnikov. Da bi pa vbežal sramoti, jo pobriše čez mejo, kajti čast si mora še rešiti pred svetom.

Glavni ulogi sta imela gos. Winterova in gosp. Nučič. Rešila sta jih prav dobro. Gos. Winterova ni imela lahkega stališča. Igrati tako žensko ulogo, kot je Eliza, je težka stvar. Že v prvem dejanju je njen značaj dvojen. Možu se kaže ljubka, prijazna in pridna ženica, a na drugi strani je ona ljubica starega Pepina, in vse to mora skrivati. Krasno so bile igrane scene drugega dejanja, ko stopi ona možu naproti v pravi obliki, a še vedno skuša tajiti. Naposled se uda in pove, a vidi se, da ji ni bogsigavedi kako resno. Kakor bi še vedno pričakovala kakega drugega izhoda kot sramoto in ponižanje. Pričakoval bi človek, da bo rekla možu, pojdi, v svet greva, trpela bom in delala zate, da popravim, kar sem zgrešila, a tega ne stori kot pristno velikomestna ženska, navajena na komodno življenje. Šele ko mož gre in jo pusti, tedaj se ona zave svojega stališča. Kot rečeno, nam je gos. Winterova lepo interpretirala ulogo Elize, lepo nam podala razne poteze iz življenja takega včasi zelo zamotanega značaja.

Tudi gosp. Nučič je bil na svojem mestu, le tu-patam se on preveč razgreje, kjer ni ravno treba. Drugače je bil njegov Moretti zadet dobro. Tista naivnost bi skoro rekel, tista zaupnost do svoje žene in vseh drugih se dobi večkrat v življenju. On živi veselo, zadovoljno. Poskusil ni pravzaprav še nič, zato veruje vse: pristen optimist. On misli, da ni skoro mogoče, da bi bil človek nepošten in nepošteni ljudje bi ne smeli imeti otrok in žene. A ko pada udar za udarom na njegovo glavo, tedaj začne tudi on uvidevati, da svet ni rožni vrt, a junak vendar ni, da bi ostal, ko je grešil, ampak zbeži. Te vrste človeka nam je predstavljal gos. Nučič in poskrbel, da nam ga je napravil tudi verjetnega, kar ni bilo posebno lahko, zakaj takih ljudi ni ravno dosti na svetu.

Gospica Kavcka kot gospa Fornaris ni imela sicer velike uloge, a je bila dokaj dobra. Posebno je ugajala scena med njo in med Elizo, ko si slonita na prsih dve tako različni ženski in vendar čutita nekaj skupnega: obe imati otroke, za katere je treba skrbeti.

Omeniti mi je treba še gos. Povheta kot Oriandija in gosp. Danilo kot Pepina. Obe ulogi sta bolj stranski in ne prideta toliko v poštev. Igrala sta zadostno dobro, posebno gos. Povheta kot faliran literat in pravi »Schürzenjäger«.

Tudi služinčad je bila na pravem mestu: gos. Bukšekova, gop. Thalerjeva in gosp. Molek. Krepko se je postavila posebno gospica Thalerjeva kot jezična Tereza.

Celotni utis je bil prav zadovoljiv, četudi se ni igralo z isto grandioznostjo kot »V dolini«. Tudi obisk je bil ta večer boljši, a vendar še vedno nezadosten. Zakaj bi enkrat dvorane ne natlačili kakor se spodobi?

Omeniti moramo še, da je bilo pri predstavi tudi nekoliko goriških Lahov, kateri so se prav pohvalno izrazili o predstavi in igralcih samih.

Slovensko gledališče v Gorici. — Danes se igra izvrstna francoska burka »Dobri sodnik«, ki je polna komičnih situacij in zdravega humora. Občinstvo, ki se hoče do solz nasmejati, opozarjamo na to burko zlasti še, ker se igra ob izredno znižanih cenah.

V soboto, dne 1. maja se uprizori prekrasna tragedija iz dijaškega življenja »Red iz pravnosti« od Adolfa Schwayerja, ki je dosegla na nemških odrih velikanske uspehe in ki nekoliko spominja na »Vzgojitelja Lanovca«, ki je Goričanom že dobro znan. Delo je zanimivo, ter natančno ilustruje razmere med stariši in otroci, ter med šolo in dijaštvom.

Doma zelo sovraženi petošolec Feliks Uller dobi slab red iz pravnosti, ker je ba je roko dvignil na svojega profesorja in radi prevelike bojazni, da ga bo njegov strogi oče zopet neusmiljeno pretepal, skoči iz okna svojega podtrešnega stanovanja ter se ubije. Sujet tragedije in zlasti Feliksov značaj, kristalno čista mladeniška duša, ki pričinja ravno spoznavati svet — je umetniško orisan. — Glavno ulogo dijaka Feliks Ullerja igra g. Nučič, nesrečno njegovo mater g.čna Winterova, surovega, krutega očeta g. Danilo, simpatičnega Feliksovega zagovornika, suplenta Waldricha g. Iličič in intrigantskega profesorja Hänglerja g. Bohuslav. Večje vloge imajo tudi ga. Bukšekova, g.čna Thalerjeva, g.čna Kavcka, ga. Iličičeva, ki debutira v naivni vlogi Hane na engagement in gg. Povhe, Križaj, Molek in Habič. — Opozarjamo na to zanimivo novost vse ljubitelje prave umetnosti, zlasti pa stariše, odgojitelje otrok in dijaštvo.

V nedeljo, dne 2. maja bo poslovilna predstava izborna burka »Ugra bljane Sabinke« od F. in P. Schönthana, ki je znana po svojih dovtipih in svoji zabavnosti. zlasti tragikomična figura šmirkerskega gledališkega ravnatelja Štrizeja, ki je glavna oseba v igri, je nadvse originalna. Dejanje burke je veselo, smešno in zabavno. Občinstvo se mora dosita nasmejati. Štrizeja igra g. Povhe. Večje vloge igrajo gg. Danilo, Nučič, Iličič, Molek in izmed dam, g.čna Winterova, g.čna Thalerjeva, ga. Bukšekova in g.čna Kavcka.

Znižane cene. — Opozarjamo, da so za današnjo predstavo znižane cene, kakor že naznanjeno.

Poziv dr. Antonu Gregorčiču! — Vaša »Gorica« me je tekom 10 let ubijala, pa me ni ubila. Postreljala je vse topove, a me ni ranila! Ni si mogoče izmisliti grobije, da je ni kidala pred moj prag, ali umazana je ostala ona sama. V terek pa je — po 10 letih boja! — z najdrzejšo nesramnostjo vrgla v svet bombo, ki more ubiti vsakogar, tudi mene, — ako bi bila resnična. Tam stoji črno na belem, da ste Vi ponudili pred leti meni 600 K z namenom, naj jih pod svojim imenom darujem Sloginim šolam, da bi si na ta način pridobil dobro ime in zaupanje pri ljudeh, ali jaz da sem odgovoril: »A saj bodo tudi meni dobro stale«, — in sem kronice lepo pobasal v svoj žep.

Mislím, da ni pametnega človeka, ki bi hotel verjeti tako neumni historiji. Meni ni bilo treba ne dobrega imena ne zaupanja, ker sem obojega imel nad svojo potrebo. Tudi ne more nihče verjeti v Vašo — neumnost, da bi hoteli dajati 600 K za dobro ime, kogarkoli, a da boste Vi molčali, ako ta nehvaležnež ne zna ceniti Vaše »velikodušnosti«, še več: ako pobaše v svoj žep Vaših 600 K, katere ste Vi drugam namenili, — in da boste molčali še celih 10 let potem, ko me je Vaša »Gorica« ubijala. Da bi imeli Vi toliko nečastnega, kolikor je črnega za nohtom, o to bi bila »Gorica« mana! — Tako pa je spustila »Gorica« po 10 letih bombo, za katero delam odgovornega — Vas! Predno v »Soči« še kaj porečem na toliko nesramnost, Vas pozivljem, da se oglasite v sobotni »Gorici« ter poveste, kar je v tem slučaju edino prav in morda tudi potrebno. — Ko se ne oglasite, bomo govorili dalje!

A. Gabršček.

Premeščen je gospod Pino Cian, odpravnik na postaji južne železnice v Gorici, v Jurdane pri Opatiji kot načelnik tamkajšnje postaje.

Premeščen je namestništveni konceptni praktikant d. dr. Teobald grof Khuen-Belasy iz Gradišča v Trst, iz Trsta v Gradišče pa konceptni praktikant Karol grof Attems-Petzenstein.

Goriški ženski podružnici družbe sv. »Cirila in Metoda« je daroval neimenovan gospod 2 K. Med števčerskimi fanti nabrala gos. Slavka Šturm 280 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabrala vesela družba v Sovodnjah K 156.

Ustavni občni zbor »Županske zveze« kraških županov in podžupanov se bo vršil dne 2. maja t. l. ob 8. popoldne v Dutovljah v prostorih gosp. Al. Tavčarja s sledečim vsproredom: 1. Otvoritev. 2. Prečitjanje na znanje

vzetih pravil. 3. Volitev odbora. 4. Razprava o ustanovitvi »Vinarske zadruge« in 5. Služajni predlogi.

Pripomba. Na ta velevažni sestanek so uljudno vabljeni vsi gg. župani in podžupani sežansko-komenskega okraja. Dobrodošli ob svetovalci in vsi somišljeniki »županske zveze« in »vinarske zadruge«!

N. D. O. v Gorici priredi v soboto 1. maja t. l. majniški shod na dvorišču pri Jos. Gorjancu na Kornu ob 3½ pop.

Kolekovanje z narodnim kolekom. — Zavarovalno nadzorništvo za Goriško »Prve češke splošne delniške družbe« za zavarovanje na življenje v Pragi je sklenilo kolekovati vse svoje spise, pečene z 1. majem t. l. z narodnim kolekom. Isto nameruje napraviti tudi generalno zastopstvo tega zavoja v Trstu.

Baharije, ki preseda vsakemu pametnemu človeku, da je namreč edini dr. Gregorčič storil vse za slov. šolstvo v našem mestu, ni ne konca ne kraja po »Gorici«. Vse resnice v »Soči« so le laž in zavijanje, laži v »Gorici« pa gola resnica, tako odmeva iz predalov Gregorčičevega lista. — »Gorica« imenuje onega, ki je največ delal in se največ trudil, posla, katerega je Gregorčič okoli pošiljal. »Gorica« s tem hoče ponižati onega nekega drugega pa se je malce vrezala pri tem, kajti priznava vendarle, da je bil Gregorčič lepo doma, težko delo okoli ljudij je opravljal in opravil pa nekdo drugi. Tega nekega drugega pozna cela Goriška, ki ve, da mu ni bilo treba hiti posel Gregorčičev, marveč da so tudi iniciative prihajale od njega in izvršitev. »Ker ste pričeli, pa še izvršite« je rekel Greg., in tisti nekdo drugi je izvršil, kar je bil pričel. Delo je izvršil tisti nekdo drugi, delo je rodilo uspehe — te pa si je prišil na svoj plašč on, ki se je zasanjal v to, da je »ljubljenec naroda«. Delo drugi, uspehi, nimbus on. — Velika razlika je pač med njima. Gabr. ni hrepencil po časti in masti, ampak veselilo ga je in ga veseli pravo uspešno narodno delo; on pa se rad blesti v sijaju, da se mu vse klanja okoli, čeprav ve, da njegovo delo od daleč tega ne zasluži. Odtod taka drzna lastitev za slug, katere pritičejo drugim. — Da ve širša javnost, zlasti mlajši rod, kaka je resnica, le zato smo primorani tuintam napisati kako besedo, da se prav spozna moža s pavovim perjem!

Znani slavospjevi o užitnini donijo zopet po »Gorici«. Sedaj je dala »Gorici« povod za to »Samouprava«, katero izdaja deželni odbor. Ta list je priobčil dolg članek o sijajnih uspehih deželne uprave pri javnih dohodkih. Mi pa odrekamo deželni upravi sleherno zaslug za to, ka je dala užitnina v zadnjih letih. Za to ubogo užitnino se pulita na slov. strani Berbuč in Gregorčič, na laški pa so pripisovali uspehe ob državnoborskih volitvah svetniku Pettarinu in glavarju. V resnici pa so vsi nedolžni na tej reči. Stvar je pač ta, da je bil vzel vso reč v roko erar. Najprvo v Furlaniji, bila je celo zguba, potem je dobil poprečnico; na to med Slovenci. Bila so ugodna leta. Da pa more dobiti poprečnico, je erar počakal še leta 1909. — In leta 1910? — vprašuje »Samouprava«, ki pravi, da se vlada brani zavezati se, da bo ostalo pri dosedanjem načinu pobiranja ali da odstopi pobiranje dež. odboru, ako bi opustila sama pobiranje. Seveda se brani, ker je pač tu zakon, ki predpisuje dražbo užitnine. Može pri »Samoupravi« to dobro vedo, zato pa pišejo, da ta branitev vlada da misliti in zbujati dvome za bodočnost. — Baharija in farbarija z užitnino se podirata. Kmalu bodo razkrinkani užitninski farbarji še tistim, ki so jim dosle se verjeli.

»Divška vila« naš bajni podzemeljski dom, bo v nedeljo dne 2. maja sijajno razsvetljena od 4 ure popol. do 7. ure zvečer ob vsakem vremenu. — Ker vstopnina znaša samo 1 krono za osebo, upati je, da sl. občinstvo poseti mnogobrojno »Divško jamo«, katera je le 15. minut oddaljena od postaje Divača.

Konec šolskega leta. — Naučni minister je določil, da ima končati šolsko leto 1908—1909. na vseh srednjih šolah, izobraževališčih i. t. d., na katerih trajajo glavne počitnice dva meseca in na katerih končuje navadno šolsko leto s 15. julijem, dne 8. julija 1909; vled česar pa ne bo prosta ne sobota pred Binkošti in ne torek po Binkošti.

Slovensko planinsko društvo naznanja, da prodaja gospod. Vaso Petričič, veletržec v Ljubljani, jako dobro čistilo za čevlje pod imenom „Zlatorog“ v korist Slovenskemu Planinskemu Društvu in da je od prve pošiljave tega čistila Slovenskemu Planinskemu društvu že naklonil znesek 25 K. Nujno je toraj priporočati, da se slovensko občinstvo prav pridno tega dobrega čistila poslužuje in s tem nakloni Slovenskemu Planinskemu Društvu nov vir dohodkov.

Loško in strelsko društvo za Goriško naznanja svojim udom, da pričnejo vaje v streljanju od 1. maja t. l. naprej redno ob sredah in sobotah od 6. do 10. ure zvečer na kegljišču hotela pri „Zlatem Jelenu“.

Izpred sodnje. — Razžaljenja Veličanstva je bil obtožen 32-letni Josip Stepančič iz Bukovice, železniški delavec. Pred sodnijo pa je bil obtožbe oproščen.

Ova dezerterja iz Palmenove sta se javila v nedeljo orožnikom v Višku ob meji. Obločena sta bila v vojaški obleki pešpolka št. 79. Peljali so ju na glavarstvo v Gradišče.

Aretirali so v Gorici, kakor smo poročali, 22-letnega Friderika Mraka in 20-letnega Rudihno. Obadva sta nevarna individua. Ko so ju redarji prijeli, sta se strašno zoperstavljala ter preklinjala iz žala redarja, posebno Mrak, ki je pljunil v obraz redarju Humarju. Prva poizvedovanja že kažejo, da imata oba moža na vesti obilo grehov. Mrak je najbrže kradel na več krajih, kjer doslej še niso mogli dobiti tatov.

Opozarjamo na občni zbor trafikantov, ki se vrši kakor že naznanjeno v nedeljo, dne 2. maja v prostorih pri „Treh kronah“.

Velik požar je bil v St. Martinu pri Tercu v Furlaniji. Zgorelo je več hlevov in kolonjskih hiš ter 12 glav živine. Škoda je velika.

Hud ljubček. — Neki R. Božič iz Ločnika je hodil v vas v Gorico v Stračice k neki Mariji Miljavčevi. Ker sta se nekaj sprla, je zahteval, da mu vrne, kar jej je podaril ob raznih prilikah. To se je zgodilo. Božič je na to Miljavčevo dvakrat udaril. Oče ga je vrغل iz hiše. Ponoči je prišel Božič razbijat vrata pred njim, Božič pa mu je grozil ter ubil dve šipi. Sedaj bo imel opraviti pa še s sodnijo.

Zveza narodnih društev.

Kneža-Podmelec. — Vabi se k veliki veselici, katero priredite »Narodna Čitalnica« na Kneži in v Podmelcu v nedeljo dne 2. maja v prostorih gg. Križnič iz Kanala tik železniške postaje v Podmelcu.

Vspored: A. Pred veselico: 1. Pozdrav došlih društev in gostov v spodnjem prostoru tovarne. 2. Slavnostni obhod z godbo izpred tovarne čez Knežo, Ilovico v Podmelec. 3. Odmor. B. Oficijelne veselice: 1. Jakob Aljaž: »Domovini«, poje združeni mešani zbor »Narodne Čitalnice« na Kneži in v Podmelcu. 2. H. Volarič: »Divja rožica«, proizvajajo ženski zbor s spremljevanjem tam. zbora, oboje. »Rok. braln. društva« iz Tolmina. 3. Igra: »Cigani«, predstavljajo člani »Nar. Čitalnice« na Kneži in v Podmelcu. 4. F. Bazin—K. Bendl: »Križaci na morju«, veliki mešani zbor, poje pevski zbor »Rok. braln. društva« iz Tolmina.

Po veselici ples in prosta zabava. Začetek A. ob polpeti B. ob 8. uri zvečer. — Pri obhodu in plesu igra slav. sokoška in vet. godba iz Prvačine. Vstopnina k veselici za osebo: I. sedež 2 K, II. sedež 1 K 20 vin., stojišča 60 vin., k plesu za možko osebo 2 K. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi združeni veselični odsek.

Kmetško-izobraževalno društvo v Kalu priredi v nedeljo, dne 2. maja društveni ples. Svirala bo vojaška godba iz Gorice.

Trgovaško-obrtna in gospodarske vesti.

Deželna kmetijska šola je sklenila danes svoj letošnji tečaj z javno skušnjo, in sicer ob 9. predpoldne slovenska, ob 3. pop. pa laška. — Skušnje na slovenski šoli so se udeležili: odposlanec vlade svetnik Fr. H. u. f., za deželni odbor: prof. Berbuč, za deželni zbor štirje zastopniki »Slovenskega kluba« Gabršček, Kovač, Obljak in Savnik, deželni svetnik Pettarin. — Izpraševali so štirje učitelji iz poljedelstva, živinoreje, sadjarstva, vinarstva, umnega gospodarstva, o zemljiški

knjigi in o navadnih spisih za kmetovalca. Učenci so odgovarjali zares lepo, kratko in jedrnat; niso prišli v zadrego niti na posebe stavljeni jim vprašanja. Pismeni izdelki so pokazali velik napredek. — V imenu deželnega odbora je spregovoril učencem prof. Berbuč in jim dajal navodila za bodoče delo v domačiji, na kar je ravnatelj Štrekelj sklenil s prav umestnim nagovorom.

Povišanje davka na pivo. — Finančni minister Bilinski je razvil v soboto na konferenci zastopnikov deželnih odborov svoj program glede saniranja deželnih financ in novega finančnega načrta o neposrednih davkih.

Predvsem misli predlagati povišanje davka na žganje, v kar je predvidjena postavka 50 stot.

Misli se povišati tarife na osebni in tovarni promet na državnih železnicah. Posebno pa se namerava močnejši povišek na davek od piva. Dosedaj je iznašal davek od piva po 34 stot. za vsako saharometersko stopinjo. V bodoče bi imel iznašati 70 stot., torej dobro polovico več. Ker bodo dežele s tem izgubile pravico do nalaganj samostojnih doklad na pivo, se jim nakaže iz javnih državnih sredstev vsakoletne fiksne dohodke. Po tem računu bi dobile naše dežele nakazane od države sledeče zneske:

Trst	na leto K	747.000
Istra	" "	671.000
Goriška	" "	555.000
Kranjska	" "	1.986.000
Stajerska	" "	5.221.000
Koroška	" "	1.858.000

Deželam bo s tem za pravo prav malo pomagano, ker izgube pravico do nalaganj samostojnih doklad na pivo in žganje. Vidi se jasno tendenca države, da bi monopolizirala po malem vse davke, s čemer postaja deželna avtonomija iluzorična, ker pridejo dežele na ta način v popolno finančno odvisnost države.

Vendar vsprejemo naši vinogradniki gotovo z zadovoljstvom na znanje povišek davka na pivo.

Dosedaj je iznašal državni davek za hektoliter 14-stopnega piva — kakoršnega se pri nas največ pije — 4 42 stot. V bodoče bi iznašal ta davek, ako obvelja načrt finančnega ministra Bilinskega, 9 kron 80 stot. Ker pa deželna doklada odpade, bi iznašal povišek 3 krone 38 stot. na hektoliter.

Posledica temu bo, da podraži pivo za 4 stot. na liter, kar bo seve v korist našemu vinogradništvu.

Otvoritev postajališča „Šempeter pri Gorici postajališče“. — 1. maja t. l. se odpre med postajama Gorica drž. žel. in Volčjadraga na progi Jesenice-Gorica drž. žel.-Trst c. kr. drž. žel. v km. 153.1 postajališče „Šempeter pri Gorici postajališče“ za osebni in prtljažni promet. — Prometni časi vlakov, ki se ustavljajo v tem postajališču, so že objavljeni v dotičnih voznih redih. — Vozne listke izdaja postajališče čuvaj, prtljago se odpošilja proti naknadnemu plačilu.

Iz trgovinskega muzeja, ki ga izdaja c. kr. trgovinsko ministerstvo, posname mo iz štev. 16 od 22. aprila t. l. naslednje podatke:

Splošni denarni promet v kupčiji in trgovini po južni in vzhodni Evropi ter v Egiptu je bil celi mesec marec jako siab, zaspan; inkaso nepovoljen in še to s težavami. Edino na Varšavskem trgu je bilo razpoložnega denarja še odveč, ki se je zato le nizko obrestoval.

Živina. Na berlinski trg dosti dovoza, toda slabše kupčija, ker je bilo preveč postnih dni. Debeli jančki so se najlažje in drago prodajali. Rejeni prešiči pa so padli na ceni tekom meseca od 67—68 M. na 64 M. pri kili.

Perutnine se je tudi mnogo dovedlo pa tudi vse z lahkoto prodalo.

Surovo maslo. Tega je prišlo iz Rusije nepričakovano dosti preko Kiela in Berlina na trg, ki se ga ni moglo sproti razpečati, če tudi mu je cena padla.

Žito. Iz Berlina in Lipskega tožijo, da je na več mestih ozimina mnogo trpela, posebno v južnih delih Nemčije; nasproti pa je na Rumunskem in v Južni Italiji dobro, tudi v južni Rusiji povoljno, dasi se tisti moment o večjem delu Rusije ni moglo še soditi, ker ni bil še povsodi sneg skopnel.

O vinu poročajo italijanski trgi, posebno Jakin in Bari, da z vinom skoraj ni

nobene kupčije več. Veliko je še blaga, toda posebno za slabše vrste prav nobenega vprašanja.

Otrobi so na Ruskem postali dražji, ker so jih začeli rabiti na mesto primanjkujoče krme za živino.

Olje in maščobe sploh imajo v Evropi, Ameriki in Afriki trdne cene.

Bombaževina. Ta produkt nagromadil se je na trgu v Aleksandriji v Egiptu v tolikšnji množini, kakor do zdaj v tem času še nikoli. — Vse kaže, da izdelki iz te tvarine morajo pasti na ceni prej ali slej.

Volna stoji v ceni nespremenjeno. Pričakovati pa bi bilo pri njej prej višjih cen nego manjših, ker zapad je rabi dosti in prasha po nji, dasi je ruski trg še zdaj prenapolnjen tega blaga.

Novo vplačilnice za plačilo davkov. — Glasom ministerske naredbe z dne 19. marca 1909., objavljene v državnem zakoniku z dne 30. marca 1909. pod št. 45, se bodo izdajale, počenši z dnem 1. maja 1909., namesto rdečih vplačilnic za plačilo davkov in drugih javnih davščin potom c. kr. poštne hranilnice, ki so bile uvedene in dane v promet po 7. vinarjev z ministersko naredbo z dne 2. novembra 1900., drž. zak. št. 191. pri c. kr. poštah uradih, c. kr. pošto-hranilničnem uradu in pri prodajalcih poštah vrednotnic nove vplačilnice, kos po 2 vinarja, ki se razločujejo od starih vplačilnic posebno potem, da so brez dopisnice.

Dogodki na Turškem.

Sultan Abdul Hamid je odstavljen. Turški zbornici so bili predloženi dokazi, da je sultan sokriv na revolti 13. t. m., na kar ga je zbornica odstavila. Za sultana je proglašen princ Rešat efendi. 27. t. m. ob 4. popoldne se je pripeljal novi sultan, ki nosi ime Mohamed V., po morju v Štambul med grmenjem topov. Vojaštvo in občinstvo ga je sprejelo z navdušenimi ovacijami.

Kaj čaka odstavljenega sultana? Pravijo, da ga internirajo v nekem gradu ob Bosporu, da ga postavijo pred državno sodiljo, ter mu dokažejo nebroj zločinov; najverjetneje pa je, da ga usmrtijo. — Vojaška sodnija je obsodila na smrt že več kolovodij zadnje revolte in vohunov. Vsi so bili takoj ustreljeni.

Mohamed V. je že star nad 60 let. O njem se ne ve nič drugega nego da je bil prestolonaslednik; stal je vedno v ozadju, sultan ga ni pustil nikjer v ospredje. Živel je skoro pozabljen. O državnih poslih ne ve nič. Zato pa bo ta sultan vladar le po imenu. Vladali bodo Mladoturki.

Odstavljenega sultana so spravili v Solun, kjer ostane jetnik Mladoturkov. Njegove služabnike in vohune so postreljali ali pozaprlji. Odslovljeni sultan prosi, da bi mu pustili življenje. Šejk-ul-islam ga je obsodil baje na smrt. — V Carigradu vlada veliko veselje, mesto je v zastavah.

Politični pregled.

Poslanska zbornica. — V torek je bila zopet odprta poslanska zbornica. Bienert in Haertla so sprejeli Mladoturke s »fej-klici«. Baron Bienert, ministerski predsednik, je imel daljši govor, v katerem je omenil da je bosensko vprašanje rešeno, da se je posrečilo ohraniti mir; radi česar se treba zahvaliti miro-ljubnosti vladarjevi. Politiko ravne poti in pravice je mogla zahtevati le država, ki je močna dovolj, da izvede svojo dobro reč ob vseh okoliščinah. Samozavest moči je v vojaštvu in zaupanju na zveze. Posebno zvesto je stala ob strani Nemčija. Gledč Turčije ni nikakega povoda, da bi se umešavali. Iz minole kampanje smo izšli brez mržnje do Srbije in Črnegore. Nasprotno gojimo živahne simpatije do Srbije in Srbije naj pove svoje želje, pa bo videla, kakega dobrega prijatelja ima v naši monarhiji. Upa, da se sklene trgovinska pogodba s Srbijo. Naša monarhija hoče imeti na Balkanu odprte vse možnosti kulturnega delovanja. — Iz nedavno minole note moramo crpati nauk, da le popolnoma oborožena, na visocini stoječa armada je pravo jamstvo za ohranitev miru, radi česar je vsaka žrtev za stvarno oboroženje vojske docela produktiven stopek. (Pritrjevanje oziroma mejklici pri mladočeskimi radikali in socijalisti).

Povsem tuji doktrinarizem antimilitaristov se je tukaj na živi resničnosti razbil. (Viharna pohvala. Prigovori čeških radikalcev). Združenje srednje evropske armade so in ostanejo najboljše jamstvo za mir. (Živahna pohvala). V osodepolni dobi se je pa tudi pokazalo, da se je napravil most preko vseh brezno, strankarskega nasprotstva, čim je zaklical cesar in je bila domovina v nevarnosti. (Živahna pohvala). Z enako odločnostjo sta se postavila na stran krone obe državi monarhije. — Minister je omenil, da je v tej dobi tudi državna zbornica pokazala svoj patriotizem. (Živahno pritrdjevanje). Ministerski predsednik je rekel, da apeluje vlada na zbornico, naj najlepše reši stvari, ki so v zvezi z aneksijo, potem naj reši proračun. Naglašal je tudi važnost in nujnost reforme poslovnega reda.

Ljudska in državna potreba je, da se ugledajo narodna jezikovna nasprotstva. Miren notranjepolitični razvoj zahteva, da se poravnajo jezikovne narodne preporne točke. Minister je omenil, da je prišlo v Dalmaciji do kompromisa med Hrvati in Italijani. To je nov dokaz, da ne smemo obupati nad rešitvijo narodnih sporov. Treba je iskati zblizjevanja. Zato je vlada prišla pred zbornico s konkretnimi predlogi glede Češke. O tej priliki mora ministerski predsednik z vso odločnostjo zavrniti trditve, češ, da je sovražnik češkega naroda. Ministerski predsednik apeluje nujno na obe narodnosti na Češkem, naj se sporazumete in naj pomislite, kaj bi postala oba ta naroda, ako se konečno posreči, da se k poravnavi unanijih homotij pridruži notranji mir. (Živahna pohvala).

Ministerski predsednik omeni važna vprašanja zavarovanja za starost in onemoglost kakor tudi zboljšanja gnotnega stanja deželnih blagajin in obžaluje, da pogajanja v bančnem vprašanju niso doslej dovedla do nikakega rezultata. — Konečno izjavi govornik, da so zadnji dogodki dokazali, da je naša monarhija evropska potreba in da je potrebna za vzdrževanje evropskega ravnotežja. — V zadnjih 6 mesecih smo vrgli prvi od sebe vso malodušnost. Vlogo države, ki se trudi za cilje drugih, mi odločno odklanjamo. Videli smo, kako malenkostne so notranje težkoče, kadar zadoni klic po branitvi skupnih interesov države. (Odobranje). Videli smo, s kako sigurnostjo je delal naš izborni vojaški aparat in s kako občudovanja vrednim samozatajevanjem je ljudstvo prevzelo na-se težko breme vojnih priprav. — Vzvišeni nauk iz te internacionalne krize je, da naša monarhija živi! (Živahno odobranje).

Finančni minister je predložil včeraj načrt o premembi obdačenja žganja, predlog o povišku davka na pivo ter predlog o zmanjšanju lišnega davka. — Naglašal je potrebo, da se avtonomno dež. gospodarstvo postavi na realno podlago. Vlada bo zahtevala od dežel ureditev dež. proračunov.

Za narodno sporazumljaje v Istri. — Vlada namerava sedaj, ko je rešeno jezikovno vprašanje v Dalmaciji, podvzeti korake za rešenje jezikovnega vprašanja v Istri. Glavna težkoča obstoji v nerazmerju, koje uvidevajo tudi sami službeni krogi, da je namreč hrvaško, oziroma slovansko prebivalstvo v Istri v večini, meitem ko imajo v deželnem zboru Italijani večino. Baje namerava pozvati minister, predsednik Bienert na predhodno konferenco dr. Rizzi-ja in dr. Laginjo.

Razne vesti.

Orakonska obsodba. — Kakor smo poročali, se je vršila pred ljubljansko okrožno sodnijo razprava proti več obtožencem, da so snemali nemške table meseca sept. v Ljubljani, oziroma napeljevali k snemanju. Obsojeni so: Žiga Vodusek, odv. kandidat, na 2 meseca navadne ječe, A. Windischer na 2 meseca težke ječe, J. Lotrič na 3 mesece težke ječe, C. Krajnc na 5 dni zapore, Jos. Štrus na 2 tedna težke ječe, Danilo Cerar na 10 tednov navadne ječe, L. Lovšin na 3 tedne zapore, Fr. Škot na 2 tedna zapore, V. Leben na 1 mesec težke ječe, V. Lucin na 3 tedne navadne ječe. — V raznih nemških in čeških mestih so bili posamniki radi sličnih dejanj obsojeni samo na par dni zapore!

(Dalje na 4. strani.)

Večernja beda. — V Trstu so aretirali v hlevu v ulici Coroneo 6 premogarjev, ki so bili brez sredstev in brez posla. V istem hlevu je spalo še 7 drugih ljudi.

N. D. O. v Trstu proslavi prvi dan majnika na slovesen način. Velik manifestacijski shod bo 1. maja ob 10. dop. v „Nar. domu“; popoldne z godbo odhod v Sv. Ivan na veliko delavsko slavnost.

Življenje za klobuk. — Pred postajo Tulln na Nižje Avstrijskem je padel iz dirajočega vlaka mladenič klobuk z glave, za katerim je skočil in se pri tem tako ranil, da je umrl.

Parnik „Edith“ se je pogreznil pri vходу v dansko luko merta Kristijanija, ko je zadel ob parnik „Oxford“. 16 oseb je utopilo, 6 rešilo.

Prenočišča revežev na Dunaju. — V Francovem mostu na železnih tramovih visoko nad deročo Donavo je zalotila dunajska policija vse polno revežev, ki so tam prenočevali. Pa trdi še vedno dunajski župan krščanski socialist Lueger, da je za reveže že dovolj pre-skrbljeno na cesarskem Dunaju.

Zasuli otroci. — Na Dunaju v Gersthofu so se igrali 12—13 letni dečki roparje. V ta namen so si v ilovico in pesek izkopali velike votline, katere so rabili za skrivališča. Pri tem delu se je pa strop podrli in zagrebel pod sabo Franca Pohlanca in Antona Novotnega. Tudi Zwischenbergerja je zasulo, teda ker je padel na obraz, so ga še rešili, predno ga je zadušil. Druga dva sta bila pa že popolnoma mrtva, ko ju je rešilna družba izkopala.

Zopet ponarejalci denarja. — Zakonska Koch na Dunaju, mož je čistilec kanalov, sta bila že v februarju zaprta radi ponarejenj denarja, toda zopet izpuščena, ker se jima ni moglo dokazati. Sedaj sta se pa vlovila, ko sta hotela pregovoriti tretjo osebo, naj jima pomaga razpočavati ponarejene desetice in krone. Na stanovanju je policija našla dobre aparate za ponarejanje.

Nesreča z avtomobilom. — V Vratislavi na Nemškem se je ubil grof Gustav Ballestrem, tretji sin prejšnjega predsednika državnega zbora, ko je njegov avtomobil zadel ob neko drevo.

Podržavljenje reške policije. — V hrvaških krogih so vsi iz sebe radi tega, ker hoče ogrska vlada kršiti avtonomijo Hrvatov s tem, da hoče že to leto podržaviti reško policijo, kateri bi bila podvržena vsa policija hrvaškega Primorja. Hrvati skličejo velik protestni shod.

Anten Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najcenejše kupevališče npraherškega in drobnega blaga ter tkanin, proja in nitij

POTREBŠČINE
za pisarnice, kadilce in pupotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE
za krojače in čouljare.

Svetlinjico. — Rožni vencl. — Mašno knjižnico.

Višna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Zahvala in priporočilo.

Kmečka delavska gospodarska zadruga v Dobravljah na Gorškem reg. zad. z omejeno zavezo se zahvaljuje tem potom vsem dosedanjim gg. odjemalcem posebno pa „Občnemu konsumnemu društvu v Idriji, in „Delavskemu konsumnemu društvu v Ljubljani“ za dosedanja naročila.

Priporočamo se tem potom dosedanjim in novim gg. odjemalcem, da nas počaste s svojimi naročili. Obenem zagotavljamo resno postrežbo in pristno blago.

Zadružni odbor.

Pijanosti ni več

Uzorec tega čudeznega izdelka „COZA“ se pošlje brezplačno.

More se dati v kavi, v mleku, v pivu, v vinu ali v jedilih ne da bi pivec to zapazil.

Prašek „COZA“ učinkuje čudovito tako, da se pivcu pristudi alkohol in vse alkoholne in močne pijače. Ta prašek deluje tako mirno in gotovo, da mu ga smejo dati žena, otroci ali boji dotičnika, ne da bi on, kaj je resnično provzročilo nj.ovo ozdravljeno.

Prašek „COZA“ je prinesel mir v tisočero družine, je rešil ogromno oseb sramote in ponižanja, da, iz takih oseb je celo napravil čvrste, močne in vsakega dela zmožne ljudi. Ta prašek je že marsikateri mladenič spravil nazaj na pravo pot sreče ter je podaljšal za mnogo let življenje mnogim osebam. — Zavod, ki poseduje ta čudodelni prašek, pošlje vsem onim, ki zahtevajo knjigo s 1500 zahvalami in en vzorec. Dopolnjuje se v nemškem jeziku.

Zajamčeno je, da je prašek popolnoma neškodljiv

COZA INSTITUTE 62, Chancery Lane London 255 (Anglija)

Na pisma je dajati znamko 25, na dopisnice za 10sto

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglaš obsežnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najpripravnije inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo. Škoda ni majhna.

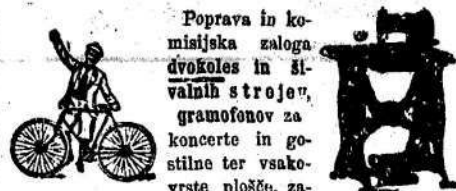
Sprejme se gospodično za trgovino. Zahteva se znanje slov., ital. in nem. jezika. Prednost imajo one, ki so že bile v kaki trgovini in imajo veselje do tega.

Išče se
izvežbana natakarica,
ki bi prevzela

na račun pivo in vino v dobroidoči gostilni na deželi.

Naslov pové upravništvo.

Batjel-u

Gorica

Stolna ulica 3-4.

Prodaja tudi na mesečne obroke.

Novi slovenski ceniki franko

udlikovana pekarija in sladničarna
Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvrsta naročila vsakovrstnega tudi najfinerega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom

Načelstvo in nadzorstvo „Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici“ je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnih 1/4% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4 1/2%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deloži se dvojni: opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih „Soča“ in „Primorac“.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v „Trgovskem domu“.

Načelstvo in nadzorstvo.

Iz Ljubljane v New-Jork

se vozi najcenejše s prekrasno opremljenimi ekspresnimi parobrodi, takozvanimi cesarskimi brzoparniki:

Kronprinzessin Cecilie, Kaiser Wilhelm II. — Kronprinz Wilhelm, Kaiser Wilhelm der Grosse

dalje z najnovejšimi modernimi parobrodi: Prinz Friedrich Wilhelm, König Albert, Prinzess Alice, Friedrich der Grosse, Bremen i. t. d. kateri so največji, najhitrejši in najvarnejši te družbe.

Vožnja po morju traja samo 6 do 7 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebni pouk dá vsakomur

Edvard Tavčar, Kolodvorske ulice št. 35. v Ljubljani nasproti stari Tišlerjevi gostilni.

Keil-ov lak

najboljši lak za tla iz mehkega lesa.

Keil-ova bela prevlaka (glazura) za umivalne mize 90 vin.

Keil-ova pasta za čevlje po 30 vin.

Keil-ov lak za zlatenje okvirjev 40 vin.

Keil-ovo leščilo za pode 90 vin.

Keil-ov lak za klobuke v različnih barvah

ima vedno z zalogi trdka **Konjedic & Zajec v Gorici.**

Postojna: Ant. Ditrich;
Reka: F. Jechel, mironičnica;
Ljubljana: Leskovič & Meden;
Lošinj mali: G. P. Budua.

Pulj: Avg. Zuliani;
Rovinj: Gius. de Vescovi;
Šibenik: Fausto Inchiostri;
Tolmin: Ljudvik Cazafora.

„OHO“

veni, vidi, vici

Prenovljena in povečana trgovina svetovnoznanih čevljev in klobukov

tvrdke **J. MEDVED - GORICA**

je otvorjena v hiši „Centralne posojilnice“.

Ocenjevanje omenjenih predmetov prepusti tvrdka onim, ki se jih poslužujejo že od početka. To daje dovolj garancije, da bode podjetje vsestransko napredovalo.

Kdor želi biti dobro postrežen, naj se poslužuje novega podjetja

„OHO“!

